

Jaarstukken 2022

Aanbiedingsbrief en leeswijzer

Aanbiedingsbrief

Geachte leden van de gemeenteraad,

Het jaar 2022 was een bewogen jaar. Het was het jaar van de bestuurlijke fusie tussen Purmerend en Beemster. Een historische bevestiging van de verbondenheid van twee identiteiten: het stedelijke karakter van Purmerend en de landelijke omgeving in de Beemster. Nadat het coronavirus een groot deel van ons leven beheerste is de samenleving langzaam weer geopend en was het weer mogelijk om elkaar te ontmoeten. Terwijl het herstel na corona was ingezet, besloot Rusland de aanval op Oekraïne te openen. De gevolgen hebben ons allen geraakt; vluchtelingen uit Oekraïne die hun heil zochten ook in onze gemeente, maar ook de energiecrisis die direct daarop volgde en die de energieprijzen deed stijgen.

Het jaar 2022 heeft veel inzet gevraagd. Wij werkten flink aan, herstel na corona, creëren van mooie samenwerkingsverbanden, stimuleren van verbinding in de samenleving, bouwen van woningen en maken van plannen om Purmerend toekomstbestendig in te richten. Het college realiseert zich dat het werkpakket van onze nieuwe gemeente meer dan vol is en de uitdagingen groot zijn.

Er is belangrijk werk verzet in 2022. Alle zeilen zijn bijgezet. In de jaarrekening blikken we daarop terug. Zoals elk jaar legt het college verantwoording af over het gevoerde beleid en de financiële resultaten. In deze aanbiedingsbrief lichten wij de belangrijkste ontwikkelingen en besluiten kort toe in de hoofdstukken.

- Hoofdpunten inhoudelijke verantwoording
- Het financieel resultaat
- Resultaatbestemming
- Rechtmatigheid uitgaven

HOOFPUNTEN INHOUDELIJKE VERANTWOORDING

Herstel na corona en het belang van verbinding

De jaren 2020 en 2021 gingen de boeken in als coronajaren. Veel plekken waar we elkaar ontmoeten, voor gezelligheid, het verenigingsleven of om te sporten, zijn noodgedwongen dicht gebleven vanwege het coronavirus. Een moeilijke tijd voor veel inwoners en ondernemers. Ook jongeren zijn door de omstandigheden hard geraakt. Het onderwijs heeft hard gewerkt om de gevolgen voor de jeugd te beperken. Veel ouderen maar ook jongeren vereenzaamden. In die periode hebben we samen met onze verbonden partijen op allerlei (creatieve) manieren geprobeerd om de gevolgen te beperken en het hoofd boven water te houden.

In 2022 is de samenleving stapsgewijs weer geopend. Maar de naschok van corona is nog steeds zichtbaar. Afgelopen jaar hebben we hard gewerkt aan het herstel na corona. Een jaar waarin de verbinding weer werd gezocht. Nabuurschap werd een belangrijk thema. Er ontstonden

mooie initiatieven waarbij mensen elkaar helpen. Als gemeente stimuleren we een samenleving waarin mensen naar elkaar omkijken. Werken vanuit de wijken kreeg daarom extra nadruk. Maatschappelijke partners en vrijwilligersorganisaties in het bijzonder hebben daar een belangrijke rol in gehad. Maar ook onze eigen wijkmanagers die in de wijk mensen en organisaties aan elkaar verbinden.

Vanuit de aanpak tegen eenzaamheid is in de zomer van 2022 een start gemaakt met versteviging van de samenwerking tussen welzijnsorganisaties en thuiszorg. Ook hebben we in samenwerking met de regio de bewustwordingscampagne "Wat is mantelzorg" opgezet om speciale aandacht te schenken aan het waardevolle werk dat mantelzorgers voor hun medemens doen.

Een andere belangrijk mijlpaal is de "Samenwerkingsagenda 2023-2026" die in de regio met het Zilveren Kruis is vastgesteld. Hierin hebben de thema's ouderenzorg, GGZ, preventie en jeugd een plek en wordt in de regio op deze thema's met verschillende partners samengewerkt. Een concreet voorbeeld van wat deze samenwerking in de regio oplevert, is de opening van respijthuis Het Buitenhuis. Het Buitenhuis biedt mantelzorgers uit de regio Zaanstreek-Waterland een passende en betaalbare vorm van mantelzorgondersteuning op momenten dat zij dat nodig hebben. Een hele belangrijke voorziening in de praktijk, zo blijkt uit de reacties van mantelzorgers en vooral ook van de mensen die mantelzorg ontvangen en gast zijn. De komende jaren zullen dergelijke voorzieningen steeds meer nodig zijn.

Een aantal jaar kon er nauwelijks gesport worden bij sportclubs en kunst en cultuur was ook nog maar heel beperkt beschikbaar. Corona heeft ons meer dan voorheen doen beseffen dat dit soort zaken grote maatschappelijke meerwaarde hebben, maar ook belangrijk zijn voor een gezond en gelukkig leven. Het steunpakket COVID-19 is vorig jaar voor het brede maatschappelijke veld ingericht. In dit steunpakket ligt de nadruk op het bestrijden van de coronaeffecten voor inwoners en maatschappelijke partners en op het vergroten van de toekomstbestendigheid van de maatschappelijke instellingen en verenigingen.

Tot slot heeft het Ondernemersloket in 2022 overuren gedraaid om ook de ondernemers te ondersteunen bij financiële vragen, maar ook voor hulp bij (om)scholing of het zoeken naar ander werk. Steeds meer mensen weten het Ondernemersloket te vinden.

Opvang Oekraïners en asielcrisis

Terwijl we bezig waren met "doen wat nodig is" om te herstellen van corona, brak de oorlog uit in Oekraïne. Een belangrijk moment in 2022: onverwachts en met een groot effect. Veel Oekraïense ontheemden zijn het land ontvlucht en in de zoektocht naar een veilig onderkomen in Nederland terecht gekomen. Ook in Purmerend hebben wij in snel tempo opvanglocaties gerealiseerd, zoals het Burggolf hotel en het voormalig gemeentehuis in Middenbeemster. Daarvoor hebben ambtenaren, bewoners en maatschappelijke partners de handen ineen geslagen. Er is hard gewerkt om te regelen wat voor deze ontheemden nodig was; een bed, basisbehoeften, inkomen, onderwijs, dagbesteding, werk etc. We hebben zelfs als gemeente Oekraïners in dienst genomen. Dit alles heeft een groot beslag gelegd op de ambtelijke organisatie. Onze ambtenaren hebben weer laten zien hoe betrokken en flexibel zij zijn, waarvoor we onze waardering uitspreken.

Rond het voorjaar werd duidelijk dat de asielketen in ons land was vastgelopen. De beelden van het overvolle aanmeldcentrum bij Ter Apel en vluchtelingen die buiten hebben moeten slapen staan nog op het netvlies. Vluchtelingen voor oorlog, geweld of vervolging in het land van herkomst. Afgelopen zomer is een asielcrisis ontstaan die nog steeds actueel is. Er is door het Rijk een beroep gedaan op Veiligheidsregio's en gemeenten om vluchtelingen op te vangen in (crisis)noodopvang. Sinds oktober 2022 hebben de gemeenten Purmerend en Edam-Volendam in samenwerking met de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland aan 450 crisisnoodopvang geboden op de Baansteede-Noord. Met maatschappelijke partners hebben we gewerkt om deze sobere vorm van opvang minder sober te maken.

Doordat we sinds 2022 ook verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de nieuwe Wet inburgering kunnen we zorgen voor een betere start van asielstatushouders en gezinsmigranten die zich in Purmerend vestigen. Als gemeente hebben we de volledige regie over de inburgering. Dat biedt kansen om het beter te organiseren voor nieuwkomers. In 2022 is hier mooie basis voor gelegd; een team met consultants is opgezet die de nieuwkomers begeleiden, afspraken met het COA zijn gemaakt, evenals contracten met taalscholen voor leerroutes en samenwerking met onderwijs, maatschappelijke partners en Vluchtelingenwerk is versterkt.

Energiecrisis

Al snel werd duidelijk wat een impact de oorlog in Oekraïne op de wereld heeft. Ook op onze portemonnee. De stijgende gasprijzen hebben een energiecrisis veroorzaakt. De prijzen zijn omhoog gegaan, van benzine tot energie tot de boodschappen. We hebben er allemaal mee te maken. Voor sommigen is het de druppel die de emmer doet overlopen. Het onderwerp armoede is daarmee weer gestegen op de agenda.

Om de gevolgen voor bewoners die het meest financieel kwetsbaar zijn enigszins te beperken is door het Rijk de energietoeslag in het leven geroepen. Ook hier is er gevraagd om veerkracht van de ambtelijke organisatie om de toeslagen snel, maar wel zorgvuldig, uit te keren. Om verder ondersteuning te bieden is in november de actie "Slim met energie!" gestart. Huishoudens die de energietoeslag hebben ontvangen kunnen via deze actie gratis energiebesparende producten bestellen voor energiebesparing in het huis en daarmee ook in de maandelijkse lasten.

Bouwen aan de toekomst

Crisis vraagt om veerkracht en weerbaarheid. Van onze organisatie en de samenleving. Maar het is belangrijk dat we ook onze blik op het Purmerend van de toekomst houden, en bouwen aan de gemeente van de toekomst. Woningen zijn daarin hard nodig. Purmerend groeit en daar richten we de stad op in. Dit doen we onder andere vanuit de paraplu van het programma Purmerend 2040.

Purmerend intensificeert, verduurzaamt en groeit verder naar een compacte en volwaardige stad. Wonen en bouwen zijn daarom grote thema's. Daarom zijn we ook in 2022 volop aan de slag gegaan met gebiedsontwikkelingen en tal van aanpassingen in de openbare ruimte. Met name rondom het centrum zijn veel bouwactiviteiten gaande. Dat is te zien aan de vele hijskranen die het silhouet van Purmerend domineren. Zo zijn de Brantjesoever en de Looiers opgeleverd en is gestart met de bouw van woningen op de voormalige Post NL locatie. De grote gebiedsontwikkelingen Waterlandkwartier, Wagenweg en het Kwadijkerpark zijn verder uitgewerkt, zodat daar ook snel kan worden gestart met de bouw. Ook de eerste veranderingen in Wheermolen Oost zijn zichtbaar met

de renovatie van de Garrelsflat.

Naast binnenstedelijke projecten werken we ook aan projecten langs de randen van Purmerend en in de dorpen van Beemster. Zo is er volop gebouwd op Kop West, De Keyser en de Nieuwe Tuinderij Oost. Voor de ontwikkeling van de Oostflank is hard gewerkt aan een visie. Deze zou in 2022 afgerond zijn, maar heeft vertraging opgelopen.

De invulling van alle ontwikkelingen gebeurt op een manier waarbij de leefbaarheid en toekomstbestendigheid van onze stad en de samenleving voorop staat. Bij de groei van Purmerend gaat het niet alleen om het bouwen van woningen, maar ook het borgen van voldoende ruimte voor economische activiteiten en het koppelen van voorzieningen aan de groei van het aantal inwoners. Zo is in 2022 de Baanstee Noord flink uitgebreid en zijn de gebiedsvisie voor de Koog en de visie voor de binnenstad uitgewerkt. In de Koog krijgen de innovatieve campusontwikkeling en e-sports een belangrijke plek waar we erg trots op zijn. Met de visie op de binnenstad en het uitvoeringsprogramma werken we aan het stadscentrum van de toekomst. Baanstee Noord is bovendien ook financieel belangrijk voor de begroting van de gemeente.

Al deze plannen zijn gemaakt in samenwerking met onze inwoners en partners. We willen een betrouwbare overheid zijn en hechten veel waarde aan samenwerking met inwoners en partners. We bouwen ten slotte aan plekken voor onze inwoners. Gelukkig zijn er in 2022 al veel huizen opgeleverd in Purmerend; ruim 800 waarvan ruim 500 sociale huurwoningen. Ook zijn de tijdelijke woningen aan de Verzetslaan opgeleverd wat heeft geresulteerd in doorstroom bij de maatschappelijke opvang en nachtopvang.

Verder zijn we in 2022 bezig geweest met de voorbereidingen op de aanstaande Omgevingswet. Hoewel deze wet nog niet is ingevoerd zijn we onze organisatie daar wel voor aan het klaar stomen en werken we steeds meer conform deze nieuwe wet.

Noemenswaardig om hier ook te melden is de ontwikkeling van de nieuwe regels voor woonruimteverdeling. Deze is in 2022 van start gegaan. Degene die de woning het meest nodig heeft krijgt daarbij een betere positie. Samen met de andere gemeenten en de woningcorporaties is verder gewerkt aan de implementatie van de nieuwe regionale regels voor de woonruimteverdeling en de voorbereiding van de 'livegang' van de nieuwe regels op 16 januari 2023.

Van een andere aard, maar ook belangrijk om te anticiperen op de groei van de stad is het onderzoek dat in 2022 is gedaan naar het zwembad. De druk op de capaciteit van het zwembad is groot. Aan de hand van een haalbaarheidsonderzoek is inzichtelijk gemaakt hoe groot het capaciteitsvraagstuk is en welke oplossingen er mogelijk zijn. In 2023 worden vervolgstappen bepaald.

Bereikbaarheid en milieu

Al deze ruimtelijke ontwikkelingen hebben enorme impact op de bereikbaarheid. Met name in het centrum staat de bereikbaarheid in relatie tot ruimtegebrek en leefbaarheid onder druk. In het najaar van 2022 is het Mobiliteitsplan vastgesteld. Speerpunten uit het mobiliteitsplan zijn onder andere minder ruimte voor de auto in het centrumgebied en dat de basisvoorzieningen Purmerend binnen 10 minuten fietsen of lopen zijn te bereiken. Bij de gebiedsontwikkelingen worden deze speerpunten meegenomen. Infrastructurele maatregelen zijn duur en wij kunnen deze als gemeente

niet alléén bekostigen. Het Rijk heeft in 2022 subsidie hiervoor beschikbaar gesteld. Het afgelopen jaar is gewerkt aan het binnenhalen van deze subsidie.

De druk op de openbare ruimte neemt toe, terwijl we deze moeten delen met meer mensen. Tegelijk moet deze ook klimaatadaptief worden ingericht om schade en overlast als gevolg van extreme buien, hitte, droogte/bodemdaling en overstromingen zoveel mogelijk te beperken. Groen in de stad vinden we daarom belangrijk. Groen is niet alleen voor het beeld in de stad belangrijk, maar is noodzakelijk om de gevolgen van klimaatverandering op te vangen. Daarnaast kan het groen in de wijken onderlinge verbinding en ontmoeting vergroten. Deze onderwerpen zijn in 2022 meegenomen in de planvorming van gebiedsontwikkelingen, om de te realiseren wijken ook toekomstbestendig te maken. Ten aanzien van de parkenplannen zijn in 2022 de eerste werkzaamheden uitgevoerd voor de herinrichting van het Kooimanpark. Het eerste van alle parken die we de komende jaren gaan vernieuwen.

Ook is er gewerkt aan de duurzaamheidsagenda, het klimaatadaptatieplan, het stimuleren van circulair bouwen (zoals houtbouw) en het opvoeren van de energietransitie. We zien dat inwoners veel gebruik maken van de beschikbare subsidies en leningen voor het verduurzamen van de woningen. Het isoleren van de bestaande woningvoorraad is een grote opgave en er is nog veel te doen, maar het draagt zowel bij aan het terugbrengen van CO₂-uitstoot als de kosten voor de energierekening. Ook ondersteunen we bedrijven bij de stap naar een duurzame bedrijfsvoering met de duurzaamheidscoach.

Arbeidsmarkt en ambtelijke druk

Terwijl de ambities van onze gemeente hoog zijn, er hard wordt gewerkt aan het maken van plannen en het realiseren daarvan, staat de arbeidsmarkt onder spanning. Dat beseft het college maar al te goed. Er is een stijging van het aantal vacatures en een daling van het aantal werklozen en dus grote vraag naar het schaarse personeel. Dit heeft uiteraard ook impact op onze organisatie en op de gevoelde werkdruk. Dat maakt “binden en boeien” van medewerkers een belangrijk thema om onze ambities waar te maken en continuïteit te behouden.

Financiële verantwoording

Incidenteel geld leidt tot flink overschot

Purmerend staat er goed voor. Onze administratieve organisatie is op niveau, onze vermogenspositie is toegenomen en de solvabiliteit is boven de grens van 20% uitgekomen. College en raad vinden elkaar in een zorgvuldig financieel beleid: niet rijk rekenen, tegenvallers verwerken wanneer ze zichtbaar zijn en mogelijke meevallers inboeken als ze op onze rekening staan. Samen met de gehanteerde begrotingsdiscipline geeft dit ons een solide basis. Natuurlijk kijken we uit naar een minder schommelig gemeentefonds, zodat we meer vanuit een voorspelbare lijn kunnen begroten. Afgelopen jaar hebben we het hoofd koel gehouden, maar het helpt als we meerjarig weten waar we aan toe zijn. De lasten voor inwoners zijn ook in 2022 onder het landelijk gemiddelde gebleven. Uit de Woonlastenmonitor van het Coelo (het kennisinstituut op het gebied van lokale en regionale lasten) blijkt dat we gemiddeld in 2022 30 euro onder het landelijk gemiddelde blijven (landelijk 904 euro) en houden we nog steeds de lijn aan om niet meer dan met het inflatiepercentage te verhogen.

Wat dit jaar opvalt is het flinke overschot op de jaarrekening. Zo'n € 20,1 miljoen. Het jaarresultaat over 2022 is de uitkomst van enerzijds ontwikkelingen waarop de gemeente geen invloed heeft en van anderzijds eigen beleid en keuzes. Een groot gedeelte van het positieve jaarrekeningresultaat is veroorzaakt door incidentele meevallers. Zo hebben we extra geld ontvangen van het Rijk aan het einde van het jaar, bedoeld voor de energietoeslag, Oekraïne en COVID-19 maatregelen. Er resteerde geen tijd om deze middelen volledig te besteden. Ook zien we dat de groei van de gemeente en het ambitieniveau dat we daar bij hebben leidt tot knelpunten in de uitvoering waardoor de planning niet is gehaald. Dit speelt bij de beheerplannen groen, wegen, kunstwerken en openbare verlichting, maar ook in de gebiedsontwikkelingen- en visies in de gemeente. Vooral deze twee verklaringen vragen van ons aandacht: strakker plannen en alles uit de kast halen om op een krappe arbeidsmarkt toch de mensen te vinden. Ook zien we dat ontwikkelingen trager gaan door bouwkostenstijgingen en vergen Rijksopgaven veel (extra) capaciteit. Binnen het sociaal domein lijken de ontwikkelingen het afgelopen jaar te stabiliseren. Voor jeugd is de verwachting dat de komende jaren een trend ontstaat naar kleinschaligheid. Overigens is er in het afgelopen jaar bij jeugd veel geïnvesteerd in het voorveld, maar zijn deze voordelen niet direct zichtbaar.

Het totaal van de grondexploitaties staat er goed voor, maar we zien ook het verdienvermogen bij Baansteede-Noord afnemen door stroomproblemen en forse kostenstijgingen. De reserve gronden stijgt dit jaar door winstnemingen op de grondexploitaties Baansteede-Noord, Brandtjesstraat en Kop van West, maar zien we een hogere verliesvoorziening bij de grondexploitatie WheermolenOost en de Bol-locaties. Om de reserve gronden de komende jaren op peil te houden gezien de grote projecten in het kader van Purmerend 2040 (De Koog, Waterlandkwartier, Oostflank en bijbehorende mobiliteitsopgave) zijn extra middelen noodzakelijk. Om hierin te voorzien kunnen we afwijken van de afgesproken 50% - 50% regeling bij winstneming, door 100% van de winst toe te voegen aan de reserve gronden. Dit voorstel zal worden opgenomen bij de besluitvorming in juni van het vast te stellen MPG. Over de ontwikkeling van de grondexploitaties wordt u nader geïnformeerd in de paragraaf grondbeleid en het MPG.

Het beeld van de afgelopen jaren is dat er veel incidenteel geld beschikbaar is, vooral omdat de hoeveelheid incidenteel geld van het Rijk sterk toeneemt. Hierbij komt bij dat Purmerend zelf ook geld overhoudt, wat ook als incidenteel geld wordt gezien. Dit maakt begroten lastig, want de regel is dat gemeenten structurele kosten moeten dekken met structurele inkomsten. Dus niet met incidenteel geld. Hierdoor ontstaat er een situatie in Purmerend dat er voldoende geld lijkt te zijn door de jaarlijkse (incidentele) overschotten, die niet structureel ingezet kunnen worden. Dit draagt wel bij aan de verbetering van de solvabiliteit zoals hiervoor geschreven. Overigens verwachten wij dat de solvabiliteit de komende jaren afneemt als gevolg van de grote investeringen die ons te wachten staan.

Het financieel resultaat

Het jaar 2022 sluiten we af met een positief resultaat van € 20.075.474. Dit is € 8.001.122 positiever dan vermeld in de Najaarsrapportage 2022 (€ 12.074.352 voordelig). Het totaal van de programma's en overzichten laten per saldo een voordeel zien ten opzichte van de Najaarsrapportage 2022, bij de reserves wordt er per saldo meer onttrokken. In de programma's worden in het onderdeel 'Wat heeft het gekost' de financiële afwijkingen groter dan € 100.000 toegelicht, maar incidenteel ook kleinere mutaties om politieke redenen en/of voor de aansluiting op het saldo.

Tabel met afwijkingen per programma/beleidsveld groter dan € 250.000

Programma/beleidsveld (bedragen per saldo x € 1.000)	Voordeel (+)/ Nadeel(-)	I/S
01. Publiekdiensten		
- Hogere legesopbrengsten en hogere lasten burgerzaken/bevolking	385	S
02. Samenleving/Jeugd		
- Lagere lasten jeugdwet (met name bufferbudget)	386	S
02. Samenleving/Maatschappelijke ondersteuning		
- Lagere lasten afname PGB's en verschuiving naar zorg in natura	278	I
- Lagere baten en lasten maatwerkvoorzieningen (o.a. voorzieningen vervoer, wonen, rolstoelen, HBH)	-373	I
- Lagere eigen bijdrage CAK	-247	I
- Lagere baten en lasten opvang ontheemde uit de Oekraïne	235	I
02. Samenleving/Werk en inkomen		
- Lagere lasten sociale werkvoorziening en participatie Werkom	328	I
- Lagere lasten energietoeslag 2022	305	I
- Lagere lasten inkomens ondersteuning (o.a. gebundelde uitkering, BBZ, IOAW)	283	S
04. Milieu/Duurzaamheid		
- Lagere uitvoeringslasten klimaatdoelen	350	I
06. Beheer openbare ruimte		
- Hogere doorbelasting apparaatskosten groen	-312	I
- Lagere lasten beheerplannen (o.a. groen, kunstwerken, OVL, wegen)	1.213	I
07. Ruimtelijke ordening		
- Hogere baten door grondverkoop (Steltenloper 2 en Vijfhoek) en erfpacht	1.134	I
- Hogere baten en lasten grondexploitaties (winst- en verliesnemings)	6.010	I
10. Bestuur en concern		
- Lagere lasten en baten pensioen (ex) bestuurders	718	I
- Hogere lasten wachtgeldverplichtingen	-511	I
Overzicht algemene dekkingsmiddelen		
- Hogere uitkering gemeentefonds (o.a. corona en taakmutaties)	4.535	I
- Lagere lasten door vrijval stelpost loon- en prijsontwikkeling	592	I
Overzicht Overhead		
- Hogere doorbelasting overhead (aan investeringen, grondexploitaties en AO's)	437	S
- Hoger dotatie instellen voorziening spaarverlof	-789	I
Vennootschapsbelasting		
- Lagere lasten voorlopige aangifte VPB jaren 2020-2022	1.986	I
Reserves		

- Lagere baten (onttrekking) en hogere lasten (toevoeging) reserves (o.a. IBOR, vastgoed, winstneming/verliesvoorziening grexen)	-9.844	I
Diverse afwijkingen (< € 250.000)	902	I/S
Totaal van de afwijkingen t.o.v. de Najaarsrapportage 2022	8.001	
Financieel resultaat Najaarsrapportage 2022 (<i>verwacht voordelig</i>)	12.074	
Totaal financieel resultaat 2022 (voordelig)	20.075	

Resultaatbestemming

Het totaal van bovenstaande afwijkingen op de programma's, algemene dekkingsmiddelen, overhead en reserves telt op tot een financieel resultaat vóór bestemming van bijna € 20,1 miljoenvoordelig. In perspectief van totale bijgestelde begroting van ongeveer € 357,9 miljoen bedraagt de afwijking 5,61%.

Dit resultaat moet expliciet door de gemeenteraad worden bestemd. Ons voorstel is € 1.487.469 over te hevelen naar 2023 voor niet gebruikte incidentele budgetten, zodat het werk waarvoor dit budget bestemd was in 2023 kan worden uitgevoerd.

Ons college stelt u de volgende bestemming voor en geeft daarbij de belangrijkste overweging:

- Het beschikbaar houden van een bedrag van € 106.000 voor de inwerkingtreding van de Wet kwaliteitsborging (Wkb) voor het bouwen, teneinde te voorzien in de invoering hiervan;
- Voor het brede maatschappelijk veld is voor een aantal projecten cofinanciering vanuit de provincie (65%) aangevraagd. Er wordt pas gestart met het besteden van het steunpakket totdat de goedkeuring van de provincie definitief is. Voorgesteld wordt om invulling te geven aan de resterende projecten in 2023 door € 146.000 over te hevelen naar het exploitatiebudget kunst en cultuur;
- Het doorschuiven van het incidentele budget voor:
 - gezond in de stad van € 50.000;
 - aanvullende maatregelen om zowel via vroegsignalering als via bijzondere bijstand gericht hulp te bieden voor de energierekening. Het gaat hier om een bedrag van € 170.000;
 - middelen vanuit het klimaatakkoord van € 350.000; en energietoelagen van € 305.000. Deze gelden zijn door het Rijk gedurende 2022 beschikbaar gesteld. Deze middelen konden in 2022 niet meer (volledig) worden uitgeven en zullen worden toegevoegd aan de verschillende exploitatiebudgetten om deze alsnog in 2023 uit te voeren;
- Voor een aantal projecten zijn de werkzaamheden nog niet (geheel) afgerond. Dit betreft bouwwerkzaamheden voor het nieuwe Havenkantoor (€ 50.000), de uitbreiding van scootmobielstallingen aan de Swazistraat (€ 50.000), extra impuls in de wijken (€ 64.000), onderzoek naar de haalbaarheidsstudie van een extra zwembad (€ 65.000) en het opstellen van plan van aanpak voor het Integraal Kind Centrum (IKC) in de Middenbeemster (€ 132.000). Teneinde de reeds verplichte kosten op deze projecten aan te houden wordt voorgesteld deze budgetten toe te voegen aan de diverse exploitatiebudgetten.

In het hoofdstuk 'Het financieel resultaat 2022' worden bovenstaande resultaatbestemmingen nader toegelicht.

Het voordelige resultaat na bovenstaande voorgestelde bestemmingen bedraagt € 18.588.005. De gemeenteraad moet dit resultaat expliciet bestemmen. Het restant van € 18.588.005 wordt regulier gestort in de algemene reserve. Op basis van de analyse van het MPG2023 wordt voorgesteld af te wijken van de nu gehanteerde regeling bij winstneming van de grondexploitaties, namelijk dat 50% van de winst naar de algemene reserve gaat en 50% naar de reserve gronden. De reserve gronden krijgt de komende jaren naar verwachting te weinig voeding om de ruimtelijke ontwikkelingen in onze gemeente te bekostigen. Om die reden wordt voorgesteld om te besluiten 100% van het jaarresultaat van de grondexploitaties 2022 te storten in de reserve gronden. Om die reden wordt voorgesteld om het restant rekeningresultaat van € 18.588.005 voor € 15.118.447 te storten in de algemene reserve en voor € 3.469.558 in de reserve gronden.

Wij stellen de gemeenteraad voor om dit bedrag toe te voegen aan de algemene reserve. Als dit voorstel wordt bekrachtigd bedraagt de algemene reserve ultimo 2022 € 66.313.503.

Rechtmatigheid

In de paragraaf bedrijfsvoering wordt aangegeven in welke mate er begrotingsonrechtmatigheden zijn in de uitgaven voor de verschillende programma's en wordt uitleg gegeven over de samenhang met mutaties op de reserves, hogere baten en onvermijdelijke uitgaven. Naast de exploitatie is er geen sprake van afwijkingen in de sfeer van kredieten en enkele bij aanbestedingen. De in 2022 en eerder ingezette herstellende en voorkomende maatregelen ten aanzien van de rechtmatigheid bij aanbestedingen laten zich in 2022 terug zien in het sterk afnemend aantal onrechtmatigheden.

De secretaris

De burgemeester

A. Heiner

E. van Selm

Leeswijzer

Hoofdstukindeling

Voorliggende jaarstukken 2022 van gemeente Purmerend zijn opgesteld volgens de voorschriften in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Achtereenvolgens komen aan de orde:

- De verantwoording van de programma's
- De algemene dekkingsmiddelen
- Het financieel resultaat 2022
- Het overzicht overhead, VPB en onvoorzien
- De verplichte paragrafen als onderdeel van het jaarverslag
- De jaarrekening met de balans en toelichting, het overzicht van baten en lasten op programma- en beleidsveldniveau, het overzicht van baten en lasten per taakveld/programma, WNT en de Sisa-verantwoording 2022 (dit betreft de verantwoording naar het Rijk)

In de bijlagen treft u ten slotte aan:

Het overzicht van incidentele baten en lasten

- Het overzicht van en toelichting op de reserves en voorzieningen
- De beleidsindicatoren
- Afgesloten kredieten en nog doorlopende kredieten
- Coronacompensatiepakket 2022
- Overzicht van de incidentele baten en lasten
- Verslag auditcommissie
- De controleverklaring
- De portefeuilleverdeling van het college van B&W

Opbouw van de hoofdstukken

De aanbiedingsbrief

In de aanbiedingsbrief gaat het college kort in op een aantal in het oog springende resultaten uit 2022 en de oorzaak van het financieel resultaat. Ook doet het college een voorstel aan de gemeenteraad voor de bestemming van het resultaat. Om de inzichtelijkheid te vergroten zijn alleen de afwijkingen groter dan € 250.000 vermeld.

De verantwoording van de programma's

Bij de programma's leest u de namen van de portefeuillehouders die in 2022 verantwoordelijk waren voor het programma. In de bijlage 'Portefeuilleverdeling' vindt u de portefeuilleverdeling en portefeuillehouders.

Per programma komt aan de orde:

- De inleiding van het programma. Hierin staat kort het doel van het programma, zoals verwoord in begroting 2022.
- Wat willen we bereiken met het programma? Ofwel, wat zijn de beoogde maatschappelijke effecten? In deze paragraaf geven we aan wat Purmerend in de huidige bestuursperiode wil bereiken met het betreffende programma.
- Wat hebben we daarvoor gedaan? Ofwel, wat hebben we gedaan om de gewenste maatschappelijke effecten te bereiken? Als we bepaalde voor 2022 toegezegde acties en prestaties niet konden afronden, geven we aan waarom en of we de actie alsnog uitvoeren en afronden.
- Wat heeft het gekost? In deze paragraaf behandelen we eerst de lasten en baten per programma en afwijkingen in de beleidsvelden ten opzichte van de najaarsrapportage 2022. Daarna volgt een toelichting op de afwijkingen bij de reserves, voorzieningen en investeringen. In afwijking van de financiële verordening 2022 worden alleen de individuele afwijkingen groter dan € 100.000 op de baten en/of lasten ten opzichte van Najaarsrapportage 2022 toegelicht (in de afwijkingen kolom presenteren we begroting minus realisatie). Incidenteel worden kleinere afwijkingen toegelicht als er politieke redenen voor zijn of voor verduidelijking van de saldo afwijking. Het totaaloverzicht van de investeringen is opgenomen in bijlage V. In de tabellen kunnen afrondingsverschillen zichtbaar zijn tussen de som van de afzonderlijke producten en het gehele programma.
De realisatiecijfers van 2021 zijn een optelling van de oude gemeente Purmerend en de oude gemeente Beemster. Per 1-1-2022 zijn de gemeente Purmerend en gemeente Beemster gefuseerd tot de gemeente Purmerend.

Algemene dekkingsmiddelen

Met inachtneming van het BBV moet er ook verplicht een onderdeel overzicht algemene dekkingsmiddelen in de programmaverantwoording staan. Dit onderdeel is opgenomen in het hoofdstuk financiële overzichten.

Deze middelen kennen, in tegenstelling tot heffingen als het rioolrecht of de afvalstoffenheffing, geen vooraf bepaald bestedingsdoel. De niet vrij besteedbare heffingen worden, evenals de ontvangsten van de specifieke uitkeringen in de programma's waarvan ze voor een deel de kosten dekken, verantwoord.

Het financiële resultaat 2022

In dit hoofdstuk geven we een samenvattend overzicht van de baten en lasten van de afzonderlijke programma's en de algemene dekkingsmiddelen. Dit noemen we het resultaat voor bestemming. Conform het BBV presenteren we hierna de mutaties in de reserves. Deze vergelijken we met de mutaties zoals opgenomen in de begroting en de bijstellingen op de begroting die de gemeenteraad heeft vastgesteld. Hierna resteert het zogenaamde resultaat voor bestemming. We doen de gemeenteraad een voorstel om aan dit bedrag een bestemming te geven. Dit resultaat krijgt een bestemming in de besluitvorming door de raad bij vaststelling van de programmarekening. De paragraaf eindigen we met een beschrijving van de gebeurtenissen na de balansdatum die niet zijn verwerkt in de programmarekening.

Het overzicht overhead, VPB en onvoorzien

In de programma's moeten alleen de kosten worden opgenomen van het primaire proces. De kosten moeten zoveel mogelijk direct worden toegerekend aan de betreffende taken en activiteiten. Activiteiten die onder de overhead vallen, zijn grofweg in te delen in: ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën) en ondersteunende personen op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevend, secretariaat). Om te kunnen vaststellen welke kosten onder de overhead vallen, is de volgende definitie opgesteld: "alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces."

De post 'onvoorzien' is bedoeld als dekking voor (een schatting van) uitgaven die niet zijn voorzien in de begroting. Het bedrag hiervoor wordt geraamd per programma of voor de begroting in zijn geheel. Het is wettelijk voorgeschreven dat er een post 'onvoorzien' wordt opgenomen. Voor Purmerend is een post onvoorzien opgenomen van € 50.000.

Als gevolg van de invoering van de 'Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen' zijn gemeenten verplicht vennootschapsbelasting (Vpb) te betalen als zij een fiscale onderneming hebben. Dit onderdeel is hier ook opgenomen.

De paragrafen

In de paragrafen doen we verslag van het (financiële) beleid en de uitvoering daarvan.

De balans en toelichting

In dit hoofdstuk zetten we allereerst uiteen welke waarderingsgrondslagen we hanteren in Purmerend. Daarna volgt een beschrijving en toelichting van de afzonderlijke onderdelen van de balans en de mutaties die in 2022 zichtbaar zijn.

Bijlagen

In de bijlagen staan overzichten die informatief zijn voor de raad. De bijlagen lichten we hier verder niet toe.

Twee bijlagen zijn pas beschikbaar kort voor vaststelling van de rekening door de gemeenteraad. Dit betreft:

- *De controleverklaring van de accountant*
In de verklaring geeft de accountant een oordeel over de getrouwheid en de rechtmatigheid van de zaken die in de jaarrekening zijn opgenomen.
- *Het verslag van de auditcommissie*
De auditcommissie formuleert een advies aan de gemeenteraad over de programmarekening, mede aan de hand van het accountantsverslag en de accountantsverklaring.

De programma's

